

GŁOS Pogranicza i KANNUB

Redakcja i ekspedycja: Opole ulica Augustyna (Augustinstr.) 5 — Telefon Oppeln 2266 — Adres: „Nowiny“, Oppeln O.-S. Postschliessfach 165 — Druk i nakład: „Nowiny“ Tow z o. p. — Konto czeku pocztowego we Wrocławiu: Breslau 69595 — Adres agentury w Złotowie: Flatow, Grenzmark, Rathausplatz 2 Manuskryptów nie zwracamy.

Przedpłata na pocztę i u agentów (z odnośzeniem do domu) 1.70 mk. miesięcznie, — Cena pojedynczego numeru 10 fenigów — Zamówienia uskutecznią się u listonosza najpóźniej do 25-go każdego miesiąca — Na pocztę, w ekspedycji (listownie) i w agenturze można zamawiać każdego czasu — (Verlagsort Oppeln O.-S.)

Wychodzi 6 razy w tygodniu pod nazwą redakcją J. Łangowskiego

„Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus“!

Numer 279

Złotów, środa 7 grudnia 1938 r.

Rocznik 6

Wielki 15-letni plan zagospodarowania Polski

Z wiarą we własne siły Polska rozbudowuje swą potęgę

WARSZAWA, w grudniu 1938.

Początek prac nowoobranego Izb Ustawodawczych zaznaczył się wielkim, programowym przemówieniem sternika polskiej polityki gospodarczej, wicepremiera i ministra Skarbu inż. *Eugeniusza Kwiatkowskiego*.

Nie było to szablonowe przemówienie parlamentarne ministra Skarbu, składające się z długiego szeregu suchych liczb, lecz pełen temperamentu i szerokich perspektyw apel męża stanu ze szkoły Wielkiego Marszałka, człowieka, który dziełem Gdyni dał dowód, jak wiele wykrzesać można twórczej energii z Narodu Polskiego.

„Podstawowa wartość rozwoju — powiedział wicepremier Kwiatkowski — odbytego w okresie pierwszego, najtrudniejszego dziesięciolecia naszej samodzielności, leży przede wszystkim w tym, że rozbudzone zostało samopoczucie siły całej Polski i samopoczucie zwartości elementu polskiego“.

Na tym właśnie rozbudzonym samopoczuciu siły buduje polski wicepremier wielki plan wmożenia siły gospodarczej Polski. Plan ten, zakreślony na lat piętnaście, oparty jest na najzupełniej realnych podstawach, na istniejących możliwościach i na ujęciu w jedne wspólne ramy wszystkich wysiłków zarówno rządu, jak i społeczeństwa. Plan ten oparty jest na wierze w siły Polski i Polaków i na wynikach dotychczasowych polskiej gospodarki.

„Nie zągłębiając się w szczegółowe przedstudiowanie całokształtu gospodarstwa — mówił wicepremier — możemy jednak stwierdzić, że lata ostatnie nie zostały zmarnowane. Zestawiając ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej za pierwsze półrocze roku bieżącego z analogicznym wskaźnikiem za pierwsze półrocze 1935, notujemy przyrost: w Italii 6,8%, w Anglii 13,8%, w Finlandii 22,7%, w Japonii 23,5%, w Niemczech 35%, w Estonii 37,1%, w Polsce 42,2%, a np. w Belgii i Stanach Zjednoczonych dość poważny spadek. Oznacza to, że *dźwignęliśmy się z bardzo głębokiego upadku, że dźwignęliśmy się bardzo szybko*“.

Charakteryzując czynniki, które złożyły się na tę poprawę, oświadczył wicepremier: „To społeczeństwo, które przez tyle generacji stroniło od warsztatu gospodarczego i które dla siebie rezerwowało prace najcięższe i najmniej dochodowe... teraz nagle zwróciło swą uwagę na gospodarstwo społeczne i z niezwykłym uporem instaluje się w handlu i przemyśle“.

Szkicując swój plan i omawiając poszczególne jego części, najsilniejszy nacisk położył wicepremier na zagadnienie człowieka, jako jednostki twórczej, pomnażającej stan posiadania narodowego, mówiąc: „największe i najprawdziwsze bogactwo Polski — to ludzie. Toczy się na ziemiach polskich walka,

Zgon ks. arcybiskupa Teodorowicza

Pogrzeb odbędzie się na koszt miasta Lwowa

LWÓW. W niedzielę o godz. 18,50 zmarł we Lwowie po dłuższej chorobie arcybiskup lwowski obrządku ormiańsko-katolickiego ks. *Józef Teodorowicz*.

Na wieść o zgonie natychmiast udał się do kapituły ormiańskiej prezydent m. Lwowa poseł dr. *St. Ostrowski* z inspektorem zarządu miejskiego mgr. *K. Malką* i złożył na ręce ks. infułata *Kajetanowicza* gorące wyrazy żywego współczucia z powodu zgonu honorowego obywatela Lwowa i wielkiego patrioty, oświadczając, że pogrzeb odbędzie się na koszt miasta.

Imieniem Federacji P. Z. O. O. złożył wyrazy współczucia dr. *Lubaczewski*, a imieniem Zw. Obrońców Lwowa z listopada 1918 r. — mjr. *Klink*.

Prezydent miasta wydał zarządzenie, że na wszystkich budynkach miejskich mają być wywieszone flagi żałobne i zwrócił się z apelem do całego społeczeństwa lwowskiego, by dało wyraz swym uczuciom dla honorowego oby-

tela miasta przez wywieszenie na domach żałobnych chorągwi.

Lwowska rozgłośnia Polskiego Radia po ogłoszeniu wiadomości o zgonie ks. arcybiskupa Teodorowicza, dostosowała swój program do żałobnego nastroju, jaki ogarnął Lwów i Małopolskę Wschodnią.

LWÓW. Eksportacja zwłok ś. p. arcybiskupa lwowskiego, obrządku ormiańsko-katolickiego, ks. *Józefa Teodorowicza*, odbędzie się we Lwowie w piątek, dnia 9 bm. o godz. 17-tej z pałacu archidiecezjalnego do katedry ormiańskiej. W sobotę odprawione będzie nabożeństwo w katedrze ormiańskiej o godz. 10, po czym około południa uformuje się kondukt żałobny, który odprowadzi szczątki doczesne księcia kościoła i wielkiego patrioty do grobowca rodzinnego na Cmentarzu Łyczakowskim.

Do pałacu arcybiskupiego od rana przybywają przedstawiciele władz, związków i społeczeństwa i wpisują się do wyłożonej księgi kondolencyjnej.

Kapituła ormiańska otrzymuje liczne depesze kondolencyjne.

W parlamencie węgierskim

o zagadnieniu Rusi Podkarpackiej

BUDAPESZT. Izba Deputowanych uroczyście przyjęła deputowanych z terytoriów, przyłączonych do Węgier, którzy w myśl niedawnej decyzji parlamentu stali się członkami węgierskich ciał ustawodawczych. *Jaross*, minister do spraw Górnych Węgier, oraz deputowany *Fenczik*, były minister na Rusi Podkarpackiej, wyrazili podziękowanie za gorące przyjęcie. *Fenczik* oświadczył, iż zagadnienie Rusi Podkarpackiej staje się coraz bardziej palące. Ruś Podkarpacka, która w ciągu 20-tu lat pod panowaniem czechosłowackim nie mogła dać wyrazu swej woli, odzyskała obecnie

wolność i domaga się na podstawie prawa samostanowienia plebiscytu dla wszystkich obszarów pomiędzy rzekami Popradem i Tiszą. Ruś Podkarpacka jest rada, iż Węgry całkowicie uznają jej prawo samostanowienia o swym losie oraz wyraża wdzięczność za poparcie w walce. Mieszkańcy Rusi Podkarpackiej liczą na całkowitą autonomię po przyłączeniu do korony św. Stefana. Z zadowoleniem i głęboką wdzięcznością przyjmują oni do wiadomości wysiłki Węgier, jakie Węgry czynią w tym celu u rządów wielkich mocarstw.

jedyna walka, jaką toczyć warto, walka o charakter człowieka, który niebawem dojrzeje w Polsce“.

Trudno bez szerszego omówienia scharakteryzować wielki plan gospodarczy, który na przestrzeni 15-tu lat ma wielokrotnie potęgę nie tylko gospodarczą, ale i społeczną Polski. Jedno podkreślić należy, to mianowicie, że plan ten przewiduje wykonanie ogromnych inwestycji bez uciekania się do ryzykownych eksperymentów, bez naruszenia stałości waluty i w ramach równowagi budżetowej.

Obejmując piętnastolecie, plan ten składać się będzie z 5-ciu okresów trzyletnich, z tym, że w każdym okresie

trzyletnim ma dominować jedno z pięciu naczelnych zagadnień w zakresie inwestycji państwowych i ambicji Narodu Polskiego.

„Jeżeli się zestawi wszystkie polskie możliwości i porówna się wysiłek obecnej Polski choćby z poprzednim 10-letnim planem Italii, albo z planami Niemiec, to okaże się, że w skali względnej posuwamy się niezmiernie — prawie bezprzykładnie — szybko naprzód“. Tak ocenia rzeczywistość polską sternik jej polityki gospodarczej. Stanowi to podstawę do przypuszczenia, iż potrafi on z tej rzeczywistości wydobyć jak największą twórczą energię dla pomnożenia sił Polski.

W KILKU WIERSZACH...

Eksplozja w szwedzkich zakładach amunicyjnych

SZTOKHOLM. W zakładach amunicyjnych w Sztokholmie wydarzyła się eksplozja. Dwóch robotników utraciło życie.

Niezwykły połów rybaka

HEL. Na olbrzymią ławicę płotek na Zatoce Puckiej na wysokości Jastarni natrafił rybak Dahl z Boru, który w ciągu kilku godzin nocnej pracy złowił tych rybek za parę tysięcy zł. Ławica popłynęła w kierunku Kuźnicy. Pokład kutra rybaka Dahla przepełniony był po brzegi płotkami. Niebawym połowem wzbudził ogólną sensację.

Daladier odwiedzi Korsykę i Tunis

PARIS. Premier Daladier w styczniu w czasie wakacji parlamentarnych prawdopodobnie odwiedzi Korsykę i Tunis.

Włochy znoszą podatek od samochodów

RZYM. Począwszy od 1 stycznia 1939 r. zniesiony zostanie podatek od samochodów. Liczba samochodów, które skorzystają z tego postanowienia, wynosi 300.000.

Podpisanie układów gospodarczych rumuńsko-włoskich

BUKARESZT. W Bukareszcie podpisane zostały układy handlowe i płatnicze między Rumunią a Włochami. Układ handlowy przewiduje znaczny wzrost wzajemnych obrotów handlowych, a płatniczy reguluje sprawę rozrachunków wzajemnych z tego tytułu.

Policja zamknęła największą kawiarnię w Bukareszcie

BUKARESZT. Władze policyjne zamknęły kawiarnię „Corso“. Kawiarnia ta, położona na przeciwko pałacu królewskiego, należała do największych w stolicy Rumunii i była uczęszczana przez koła polityczne.

Zamach na członka trybunału wojskowego w Czerniowcach

BUKARESZT. W Czerniowcach dokonano zamachu na pułkownika Cristescu, członka trybunału wojskowego. Dwaj młodzi ludzie dali do niego 4 strzały na jednej z ulic miasta. Pułkownik został lekko ranny w ramię. Jednego z napastników schwytano, drugi zdołał zbiec.

800 lat w samolocie

CZERNIOWCE. Rumuńskie linie lotnicze „Lares“ urządziły w Bukareszcie propagandowe loty bezpłatne dla pradziadków i prababek celem zapoznania starych ludzi ze zdobyciami techniki nowoczesnej. W jednym z lotów wzięto udział 5 pradziadków i 5 prababek, którzy razem liczyli 800 lat życia.

Ku równowadze

na Morzu Śródziemnym

Dn. 9 stycznia mają się udać do Rzymu premier brytyjski *Chamberlain* i minister Spraw Zagranicznych *Halifax*. Wizyta ta jest niejako uzupełnieniem wprowadzenia w życie układu anglo-włoskiego. Daje ona poważne podstawy przekonaniu, że stosunki między obydwoma państwami weszły zdecydowanie na drogę porozumienia i pokojowej współpracy.

Konflikt, jaki istniał między Londynem a Rzymem, nie miał pozornie zbyt głębokich źródeł. W ustosunkowaniu się Wielkiej Brytanii do wojny abisyńskiej dużą rolę grała obawa przed naruszeniem interesów brytyjskich. Specjalna komisja, wysłana z Londynu do Etiopii, dość szybko rozwiązała te obawy. Należy też przypomnieć, że w czasie całej kampanii Włosi starannie omiotali strefę jeziora Tana, mającego dla Anglików znaczenie, jako jedno ze źródeł Nilu. Bynajmniej zresztą nie źródło najważniejsze.

To też na przedłużenie się wrogich stosunków między Włochami a Anglią wpłynęły już nie względy bezpośrednie, ale niechęć Wielkiej Brytanii do uznania, że oto powstaje nowe imperium, z którego głosem trzeba się będzie odtąd liczyć na lądzie afrykańskim. Stąd waga owych dwóch słów tytułu „cesarza Etiopii“, którego mocarstwa kolonialne tak długo nie chciały przyznać królowi włoskiemu.

Kilka lat wojny podjazdowej, której terenem była bądź Hiszpania, bądź Palestyna, bądź obszar Morza Śródziemnego, bądź wreszcie Europa środkowa, oraz lata, w ciągu których Włochy wykazały odporność gospodarczą, będącą przykrą niespodzianką dla liberalnych ekonomistów — przekonały Wielką Brytanię, że dalsza walka, jeśli nie zostanie poparta orężnie, jest szkodliwa i bezcelowa. Natomiast na współpracy oba państwa mogą tylko zyskać.

Wyrazicielem tego poglądu stał się premier *Chamberlain*. Musiał on jednak pokonać we własnym kraju silny opór przeciw uznaniu nowego stanu rzeczy. O niechęci społeczeństwa angielskiego do pogodzenia się z istnieniem nowego, potężnego czynnika, mającego bezpośredni wpływ zarówno na sprawy afrykańskie, jak na Morze Śródziemne i Morze Czerwone, będące najżywniejszą arterią imperium brytyjskiego, świadczy fakt przedłużania się w nieskończoność rokowań, które dyplomacja obu krajów uważała od dawna za wyczerpane w sensie pomyślnym.

Dopiero sprawa Czecho-Słowacji przekonała opinię angielską, że żadna cena nie jest zbyt wielka, aby uzyskać bezpieczeństwo basenu śródziemnomorskiego, a rola *Mussoliniego* w układzie monachijskim przełamała niechęć, jaką duża część społeczeństwa brytyjskiego żywiła względem włoskiego męża stanu.

Nowe wątpliwości, tym razem po stronie włoskiej, obudziła wizyta angielska w Paryżu, gdyż nie posunęła sprawy hiszpańskiej, natomiast wzmocniła współpracę militarną Paryża i Londynu, tworząc — jak mówi „*Giornale d'Italia*“ — ukryty sojusz wojskowy.

Jednak potęga militarna jest rzeczą, której dyskutować nie można. Dążeniem obecnym Anglii jest siła. Jest to dążenie wszystkich państw europejskich i nie tylko europejskich. Nie znaczy to wcale, by między silnymi nie mogło dojść do porozumienia. Dowodem niedaleka rzymska wizyta *Chamberlaina*.

Pełne uregulowanie stosunków na Morzu Śródziemnym może jednak być uzyskane tylko przy współpracy Francji.

To też sprawa stosunków francusko-włoskich będzie jednym z tematów rozmów rzymskich. Przeszkodą największą jest problem hiszpański. Jest to owa „barykada“, dzieląca dwa narody. Należy jednak sądzić, że przy obustronnej dobrej woli, mimo chwilowych zadrażnień, i na tym odcinku zostanie zawarta ugoda.

Niszczenie śladów
po b. prezydencie Beneszu

MOR. OSTRAWA. Prasa tutejsza domaga się stanowczo przemianowania w Mor. Ostrawie i okolicznych gminach wszystkich ulic i obiektów, nazwanych imieniem b. prezydenta *Benesza*. Jest nie do pomyślenia — pisze prawicowy „*Poledni Denik*“ — aby w chwili, gdy cały naród zgodnie potępia tragiczną politykę dr. *Benesza*, w Morawskiej Ostrawie pozostawały jeszcze ślady jego niesławnej działalności.

Prowizoryczny wynik wyborów
w Sudetach

BERLIN. Ogłoszono urzędowo prowizorycznie obliczone wyniki wyborów uzupełniających do Reichstagu, przeprowadzonych w Sudetach. W 66 okręgach sudeckich było uprawnionych do głosowania 2.211.895, głosowało 2.183.965, głosów ważnych oddano 2.178.753, z czego głosów „tak“

2.152.256 czyli 98,79 proc., a głosów „nie“ 26.497 czyli 1,21 proc. Na terytorium całej Rzeszy uprawnionych do głosowania Niemców sudeckich było 2.525.346, głosowało 2.439.920, przy czym głosów „tak“ oddano 2.464.494, a głosów „nie“ 27.426.

Nowy rząd litewski ks. Mironasa
Zmiana na stanowiskach 5-ciu ministrów

KOWNO. Dn. 5 grudnia o godz. 10,30 dotychczasowy premier ks. *Mironas* utworzył nowy gabinet w składzie następującym:

premier — ks. *Vladas Mironas*,
minister Spraw Zagranicznych — *Juozas Urbszys*,
minister Spraw Wewnętrznych — płk. *Silvestras Leonas*,
minister Obrony Krajowej — gen. *Musteikis*,
minister Sprawiedliwości — *Jonas Gudauskis*,
minister Finansów — *Juliusz Indrisciunas*,
minister Rolnictwa — *Juozas Skaisgiris*,
minister Oświaty — prof. *Tonkunas*,
minister Komunikacji — inż. *Germanas*.

Prezydent republiki zatwierdził powyższy skład gabinetu. Wedle informacji ze źródeł urzędowych, przewidziane jest jeszcze powołanie wicepremiera, którym ma być dotychczasowy poseł litewski w Londynie *Bawutis*.

Gabinet jest nadal tautininkowski. Nowoobsadzone są: Ministerstwo Spraw Zagranicznych, które objął *Urbszys*, dotychczasowy wiceminister Spraw Zagranicznych, dalej Ministerstwo Obrony Krajowej — gen. *Musteikis*, przy czym zaznaczyć należy, że dotychczasowy minister Obrony Krajowej gen. *Rasztikis* pozostaje nadal naczelnym wodzem, Ministerstwo Sprawiedliwości — *Jonas Gudauskis*, który dotychczas był przewodniczącym izby apelacyjnej, Ministerstwo Rolnictwa — *Skaisgiris*, który dotychczas był wiceministrem Rolnictwa, oraz Ministerstwo Komunikacji — inż. *Germanas*.

Rozmowy brytyjsko-łotewskie
z okazji pobytu min. Muntersa w Londynie

LONDYN. Ministra Spraw Zagranicznych Łotwy *Muntersa*, który przybył w poniedziałek rano do Londynu, powitali na dworcu lord *Plymouth*, poseł łotewski oraz wszyscy członkowie poselstwa.

Gość łotewski był przyjęty o godz. 12-tej przez *Chamberlaina*, a po południu

przez podsekretarza stanu *Cadogana*. W rozmowach, jakie *Munters* odbywa w Londynie z przedstawicielami rządu brytyjskiego, poruszana jest m. in. sprawa zmiany niektórych klauzul układu handlowego angielsko-łotewskiego.

Trzy nowe ministerstwa w Belgii
z okazji reorganizacji gabinetu premiera Spaaka

BRUKSELA. Premier *Spaak* postanowił stworzyć trzy nowe ministerstwa: Rolnictwa, Bezrobocia oraz Handlu Zagranicznego. Dwa ostatnie będą posiadały charakter tymczasowy. W skład

zreorganizowanego rządu wejdzie 5-ciu członków stronnictwa katolickiego, 3-ch liberałów i 5-ciu socjalistów.

Dziennik „*Soir*“ wyraża nadzieję, iż nowy rząd będzie rządem czynu.

Córki szlachty zagrodowej uczą się
w specjalnie dla nich stworzonym osiedlu junackim

WARSZAWA. Z dniem 1 grudnia br. otwarto w Bohorodczanach w pow. stanisławowskim żeńskie osiedle junackie, przeznaczone dla dziewcząt spośród szlachty zagrodowej, która jest gęsto rozsiana w woj. stanisławowskim. Osiedle w Bohorodczanach jest osiedlem zamkniętym o typie

szkolnym. Ma ono za zadanie praktycznie przygotować junaczki na kursach przysposobienia gospodyń wiejskich do pracy w małych gospodarstwach rolnych. Okres służby pracy w osiedlu w Bohorodczanach trwa trzy miesiące.

Piękna partia Piennin, odzyskanych przez Polskę od Czechosłowacji

„Kto z Bogiem zaczyna
— dobrze poczyna“

Nowoobрани prezydent Republiki Czechosłowackiej dr. *Emil Hacha* jest katolikiem i swoje przekonania religijne od razu po swym wyborze zmanifestował modlitwą i kornym błaganem Najwyższego o błogosławieństwo dla narodu czeskiego i dla rozpoczynanej przez siebie misji rządzenia krajem. Nabożeństwo, w którym nowy prezydent uczestniczył w katedrze św. Wita, miało, zgodnie z jego życzeniem, mieć charakter modłów cichych i skupionych w kaplicy św. Wacława. Wieść jednak o tym, że prezydent dr. *Hacha* działalność swoją rozpoczyna, skierowując swe kroki przede wszystkim do świątyni, czego poprzedni prezydenci nie czynili, szybko dotarła do wiernych miasta Pragi i sprawiła, że cicha Msza św., którą w katedrze odprawił arcybiskup *Kaszpar*, prymas czeski, stała się wielką manifestacją uczuć katolickich narodu.

Do katedry prezydent *Hacha* przybył pieszo, chciał bowiem w ten sposób wyrazić swą pokorę wobec Boga, Sędziego Najwyższego i Najmiłosierniejszego. Nieprzejrzane tłumy wypełniły całą drogę i katedrę, gdzie w otoczeniu duchowieństwa witał prezydenta kardynał *Kaszpar*. Dr. *Hacha*, pomodliwszy się wraz z kardynałem *Kaszparem* w kaplicy św. Wacława, zasiadł na wywyższeniu po prawej stronie ołtarza, członkowie rządu zajęli miejsca w stallach. Rozpoczęła się cicha Msza św., po której sprzed ołtarza przemówił do ludu kardynał *Kaszpar*, biorąc jako motto swego przemówienia: „Kto z Bogiem zaczyna — dobrze poczyna“. Następnie kardynał arcybiskup Pragi odczytał depezę z błogosławieństwem Ojca św. dla nowego prezydenta, po czym przeprowadził dr. *Hachę* do kaplicy św. Wacława, gdzie dał mu do ucałowania relikwie św. patrona Czech. Po nabożeństwie prezydent dr. *Emil Hacha* udał się na cmentarz, by złożyć kwiaty na grobie swej małżonki.

Zarówno udział w nabożeństwie, jak i fakt odwiedzin grobu zmarłej towarzyski życia od razu zyskały dla nowego prezydenta serca całego narodu, wieszając, że pod rządami dr. *Emila Hachy* republika czeska, wyzbywszy się dawnych błędów, nowy szczęśliwy rozpocznie żywot.

Ochotnicy z hiszpańskiej
międzynarodowej brygady
wracają przez Paryż do krajów
macierzystych

PERPIGNAN. Przez Cerbera przejechał z Hiszpanii transport ochotników z brygady międzynarodowej. W transporcie tym było 99 Francuzów, 22 Finlandczyków, 23 Belgów, 181 Szwedów i 117 Holendrów. Ochotnicy zostali wysłani pociągiem pospiesznym do Paryża, skąd zostaną wysłani do swych krajów macierzystych.

Nowoodkryte pokłady
rudy żelaznej w Polsce

W powiecie jasielskim przystąpiono do eksploatacji nowoodkrytych pokładów rudy żelaznej we wsi *Stępina*. Na obszarze 1 km kw. pokłady odkrytej rudy są obliczane na 1 milion ton. Przy wydobywaniu rudy pracuje 200 robotników. Na zdjęciu: bagier przy pracy. (M. PAT)

WARSZAWA. Prasa polska na obczyźnie znajduje się obecnie w następujących krajach: Niemcy — 8 dzienników, 1 tygodnik i 4 miesięczniki (w tym w Prusach 1 dziennik i 1 tygodnik), Francja — 5 dzienników, 5 tygodników i 9 miesięczników, Litwa — 1 dziennik i 3 tygodniki, Łotwa — 1 miesięcznik, Rumunia 1 tygodnik, Holandia i Dania po jednym miesięczniku. Kraje pozaeuropejskie: Stany Zjednoczone — 12 dzienników, 55 tygodników i 16 miesięczników, Kanada — 3 tygodniki, Argentyna — 1 dziennik, 4 tygodniki i 1 miesięcznik, Brazylia po tygodn. i 1 mies., Urugwaj — 1 tygodnik, Mandżuria — 1 tygodnik i Chiny — 1 miesięcznik. Ogólną ilość wydawnictw polskich zagranicą w chwili obecnej wynosi: 27 dzienników, 78 tygodników i 38 miesięczników.

Saharyjska oaza na Krecie

ATENY. Wyspa Kreta, kryjąca w sobie wiele osobliwości, posiada również afrykańską oazę, przeniesioną z Sahary, którą tworzy las złożony z 2000 palm daktylowych, znajdujących się w miejscowości Wagja. Początki tego lasu datują się od r. 824, w którym Arabowie, dążący na podbój Konstantynopola, po opuszczeniu okrętów w tym miejscu obozowali i wyrzucali pestki daktyli, które stanowiły ich główne pożywienie.

Podsekretariat stanu dla prasy i turystyki postanowił tą rzadką oazę afrykańską zaopiekować się i udostępnić jej zwiedzanie turystom zagranicznym.

Nietoperze są pożyteczne

Nie lubimy nietoperzy: są brzydkie i niesamowite. Ludzie przesądni uważają nawet nietoperza za zwiastuna nieszczęścia. W rzeczywistości nietoperz jest bardzo pożyteczny: niszczy szkodliwe owady w olbrzymich ilościach.

Uczeni twierdzą, że obiad nietoperza składa się z setek tysięcy komarów, lub innych szkodliwych dla roślin, czy zwierząt owadów. W okolicach, gdzie panuje malaria, użyteczność nietoperzy jest wprost nieoceniona, bez nich bowiem miejscowości stałyby się zupełnie niemożliwe do zamieszkiwania. Nietoperze przynoszą również dużą pomoc rolnictwu, gdyż niszczą szkodniki roślinne.

Zjazd Międzynarodowej Unii Radiofonicznej w Brukseli

WARSZAWA. W Brukseli odbywały się obrady międzynarodowej Unii Radiofonicznej przy udziale 125 delegatów, reprezentujących 40 radiofonii, 30 przedstawicieli Ministerstw Poczty i Telegrafów, Międzynarodowego Biura Telekomunikacyjnego, Międzynarodowego Komitetu Radiomorskiego, Międzynarodowej Komisji do Spraw Żeglugi Powietrznej i t. d. Tak liczne zebranie międzynarodowych ekspertów w dziedzinie radia, spowodowane zostało głównym tematem obrad Międzynarodowej Unii Radiofonicznej, której Międzynarodowa Konferencja Telekomunikacyjna zaleciła opracowanie wniosków co do nowego podziału fal radiofonicznych między poszczególne stacje radiowe w obszarze europejskim.

To skomplikowane zagadnienie rozpatrywane było przez Komisję Techniczną Międzynarodowej Unii Radiofonicznej. Odpowiednie wnioski co do nowego podziału fal — co do których zresztą prawie wszystkie delegacje zgłosiły zastrzeżenia — przedłożone zostaną Międzynarodowemu Biuru Telekomunikacyjnemu w Bernie, które z kolei zawiadomi o wnioskach Unii poszczególne rządy w Europie. Ostateczny plan nowego podziału fal ustalony zostanie przez Europejską Konferencję Radiofoniczną, która zbierze się w Szwajcarii w ciągu marca przyszłego roku.

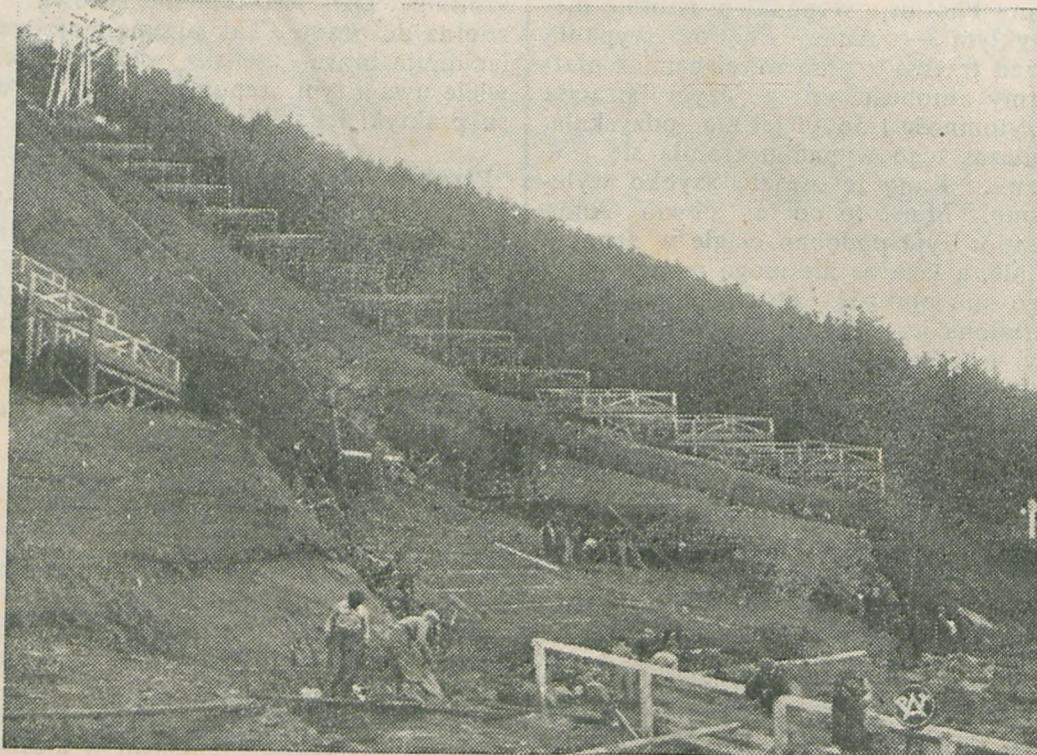
Równocześnie z obradami Komisji Technicznej obradowała Komisja Budżetowa Unii oraz Rada Międzynarodowej Unii Radiofonicznej.

Szczególne znaczenie miały obrady ekspertów programowych, poświęcone zagadnieniu wymiany programów radiowych w skali międzynarodowej. Konferencja ta, zwołana przez Międzynarodową Unię Radiofoniczną, zgromadziła 35 delegatów najważniejszych radiofonii europejskich i amerykańskich. W czasie obrad reprezentanci poszczególnych radiofonii ofiarowywali sobie nawzajem do wymiany najciekawsze audycje radiowe w bieżącym sezonie zimowym. Podkreślić należy, że na tej konferencji radiofonia polska odniosła sukces, gdyż programy polskie, ofiarowane zagranicy do transmisji, cieszą się wśród radiofonii ustaloną sławą co do jakości i oryginalności.

Kobiety korpus ochotniczy w Amsterdamie

HAGA. Na jednym z pięknych „grachtów“ Amsterdamu (grachty — ulice z kanałem po środku) mieści się w jednym ze starych domów patrycjuszowskich główny sztab holenderskiego kobiecego korpusu ochotniczego, powołanego niedawno do życia. Korpus ten ma na celu współpracę przy organizowaniu pomocy dla ludności cywilnej w czasie wojny i specjalną pomoc w służbie obrony przeciwlotniczej.

Korpus ochotniczy posiada 8 sekcji, a mianowicie: obrony przeciwlotniczej, służby transportowej, leczniczą, łączności, służbę gospodarstwa domowego,

Przed międzynarodowymi mistrzostwami narciarskimi w Zakopanem

W związku z przygotowaniem do Międzynarodowych Narciarskich Mistrzostw Świata (F. I. S.), które odbędą się w Zakopanem w połowie stycznia 1939 roku, rozpoczęto już przy skoczni na Krokwi budowę wielkich trybun dla widzów.

Na zdjęciu: rzut oka na rozpoczęte inwestycje obok skoczni narciarskiej.

Druga klęska hokeistów Opawy w Katowicach

KATOWICE. W drugim meczu hokejowym przeciwnikiem drużyny „Troppauer Eislaufverein“ była klubowa drużyna „Dębu“, która również odniosła zdecydowane zwycięstwo w stosunku 4:1 (1:0, 2:1, 1:0).

Mistrz Polski przegrywa niespodziewanie z reprezentacją Zagłębia

SOSNOWIEC. W Sosnowcu wobec 3000 widzów rozegrany został w niedzielę mecz piłkarski pomiędzy mistrzem Polski Ruchem z Wielkich Hajduk i reprezentacją Zagłębia Dąbrowskiego. Po ciekawej i stojącej na wysokim poziomie grze zwycięstwo odniosła niespodziewanie reprezentacja Zagłębia w stosunku 6:4 (4:3). Drużyna Zagłębia grała doskonale we wszystkich liniach, natomiast Ruch zaprezentował się słabo.

Włochy pokonały Francję 1:0

PARYŻ. W Neapolu wobec 45 tysięcy widzów rozegrany został międzypaństwowy mecz piłkarski Francja—Włochy. Zwyciężyła drużyna włoska nieznacznie 1:0 (1:0).

Warszawa przegrywa ze Śląskiem Niemieckim 0:2

WROCLAW. Na stadionie piłkarskim we Wrocławiu odbył się w niedzielę międzymiastowy mecz piłkarski pomiędzy reprezentacją Warszawy i reprezentacją Śląska Niemieckiego. Zwyciężyła drużyna niemiecka w stosunku 2:0 (0:0).

Przed meczem gimnastycznym Polska — Niemcy

W dniu 11 b. m. w Dreźnie odbędzie się międzypaństwowy mecz gimnastyczny Polska—Niemcy.

Składy obu drużyn notujemy, na pierwszym miejscu pisząc zawodników polskich: Kossman, Pietrzykowski, Breguła, Gaca, Słosarek, Noskiewicz, Pradela i Bettyna. Friedrich, Volz, Hlinetzky, Kiefer, Gödel, Lüttinger, Sich i Haustein.

Budapeszt pokonał Paryż 5:3

PARYŻ. W międzymiastowym meczu piłkarskim, rozegranym wobec 35.000 widzów, Budapeszt pokonał Paryż 5:3 (1:0).

HELSINKI. Bokserska reprezentacja Danii rozegrała mecz z drużyną Finlandii, uzyskując wynik remisowy 8:8.

Personalalia zawodników drużyny reprezentacyjnej Estonii

POZNAŃ. Personalalia zawodników reprezentacyjnej drużyny bokserskiej Estonii, która walczy 11 grudnia w Łodzi z Polską, przedstawia się następująco:

Waga musza: Paern Harald, lat 26, walczył w reprezentacji raz, mistrz Estonii z 1935 r., rozegrał 76 walk, z tego wygrał 51.

Waga kogucia: Gutman Hans, lat 23, 6 razy bronił barw państwa, mistrz Estonii w latach 1936, 37, 38, ma za sobą 52 walki, w tym 40 zwycięskich.

Waga piórkowa: Kaebi Karl, lat 24, występował 14 razy w reprezentacji, mistrz Estonii w 1933, 34 i 38. Stoczył 140 walk, wygrał 127.

Waga lekka: Kanepi Harald, lat 17, 2 razy walczył w reprezentacji, stoczył 40 walk, odniósł 32 zwycięstwa.

Waga półśrednia: Niellender Leopold, lat 28, 9 razy w reprezentacji, stoczył 125 walk, odniósł 115 zwycięstw.

Waga średnia: Raadik Anton, lat 21, 7 razy w reprezentacji. Mistrz w r. 1937.

Waga półciężka: Leet Valle, lat 23, 4 razy w reprezentacji, mistrz z r. 1936, stoczył 50 walk, w tym 40 zwycięstw.

Waga ciężka: Linnamaegi Martin, lat 21, 4 razy w reprezentacji, rozegrał 30 walk, w tym 23 zwycięstwa.

Czechosłowacja zdobyła puchar Małej Ententy

PRAGA. W Pradze czeskiej odbył się międzypaństwowy mecz piłkarski między reprezentacjami Rumunii i Czechosłowacji. Był to ostatni mecz w tegorocznych rozgrywkach o puchar Małej Ententy. Zwyciężyła Czechosłowacja stosunkowo łatwo 6:2 (2:2). Zawody zgromadziły przeszło 15.000 widzów.

Przez to zwycięstwo Czechosłowacja zdobyła ostatecznie puchar Małej Ententy, uzyskując w ogólnej klasyfikacji 7 punktów przed Jugosławią (3) i Rumunią (2 pkt.).

BERLIN. Niemiecki Związek Kajakowy opublikował międzynarodowy swój kalendarz spotkań kajakowych na rok przyszły. Z terminarza tego wyjmujemy dwie daty, dotyczące udziału polskich kajakowców, a mianowicie:

21 maja 1939 r. mecz kajakowy Berlin—Poznań.

18 czerwca 1939 r. Polska—Niemcy w Warszawie.

PROGRAM RADJOWY

Czwartek
OGÓLNOPOLSKI

7,15 Pieśń poranna. 7,20 Muzyka poranna. 8,00 Dziennik poranny. 8,15 Pieśni o Niepokal. Poczęciu Najśw. Marii Panny. 8,45 Płyty. 9,00 Regionalna transmisja z Gidel. 11,00 Płyty. 11,57 Sygnał czasu i hejnał 12,03 Poranek symfoniczny. 13,00 „Literatura niepodległościowa a niepodległość literatury“. 13,15 Muzyka obiadowa. 14,45 Aud. dla młodzieży. 15,00 Aud. dla wsi. 16,15 Koncert polskiej muzyki religijnej 17,00 Teatr Wyobraźni. 18,05 „W Szkole Morskiej“. 18,15 „Siedem razy jeden“ — komedio opera. 19,15 Współpraca kupca polskiego ze społeczeństwem. 19,25 Płyty. 20,25 Aud. informacyjna. 21,00 Koncert rozrywk. 21,50 „Marysia ze snu“. 23,00 Wiad. dziennika wiecz. 23,05 Koncert muzyki polskiej.

KATOWICE

6,15 „Surmy Śląskie“. 6,25 Program na dziś. 6,30 Koncert orkiestry. 8,45 Płyty. 11,00 Muzyka z płyt. 15,45 Aud. lokalna. 19,25 „Przy kominku“ 20,20 Wiad. sport. 22,00 Koncert rozrywkowy. 23,05 Zakończenie programu.

WROCLAW

5,30 Płyty. 6,00 Gimn. 6,30 Lipsk. 7,00 Pogad. i wiad. 8,30 Królewiec. 9,00 Królewiec. 9,30 Wiad. 11,00 Pieśni lud. 11,30 Wiad. 11,45 Pogad. 12,00 Koncert ork. 14,00 Wiad. 14,15 Berlin. 16,00 Koncert rozrywk. 18,00 Wśród książek. 18,20 Płyty. 18,35 Pogad. historyczna. 18,55 Program na dz. nast. 19,00 Aud. słowna. 19,20 „Kalejdoskop muzyczny“. 20,00 Wiad. 20,10 Koncert kompozytorski. 21,00 D. c. koncertu. 21,40 „Żydostwo w muzyce“ — słowa Ryszarda Wagnera. 22,00 Wiad. 22,15 Aktualia. 22,30 Melodie operetkowe i filmowe. 23,00 D. c. melodii operetkowych i filmowych.

Redaktor naczelny Jan Łangowski

Odpowiedz. za cały tekst redakcyjny, wybór matryce i kliszy: Jan Łangowski, Opole; za ogłoszenia: Maksymilian Lyrek, Białacz. — Nakł. XI. 1938: 507 — Chwilowo obowiązuje cennik ogłoszeń nr. 3.